

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

קמחא דפסחא

לקראת חג הפסח המתקרב בתי-חב"ד ברחבי הארץ פותחים במגבית 'קמחא דפסחא' המסורתית, שנועדה להביא שמחת חג לבתי מאות-אלפי משפחות נזקקות. לנוכח המצוקה הגוברת הציבור נקרא לתרום ביד רחבה, בכסף, במזון, בבגדים וכדומה, כדי לשמח את לב המשפחות הנזקקות ולאפשר להן לערוך את החג כראוי. פרטים בבתי-חב"ד.

מאות סדרים

הסדרים הציבוריים ההמוניים שבתי-חב"ד ברחבי העולם עורכים נעשו שם-דבר, וההיערכות לסדרי הפסח כבר בעיצומה. לצד הסדרים המתקיימים בעולם ייערכו השנה יותר ממאתיים סדרים ציבוריים, ל'כל דיכפין', בכל עיר ועיירה ברחבי הארץ. הסדרים מיועדים לכל שכבות הציבור, לכל מי שמעוניין לחגוג את הסדר כהלכתו, באווירה חסידית שמחה ומאחדת. לפרטים יש לפנות לבית-חב"ד המקומי.

חדש במוזיקה

גרינטק מגישה את התקליט עשה עשה של הזמר החסידי שלמה גרטנר. בתקליט ארבעה-עשר שירים חדשים משיריו במארז של שלושה תקליטורים. הזמר יוסף קרדונר מגיש את **כיסופים לשבת** - מבחר ניגוני שבת המושרים בחסידות ברסלב. טל' 700015-7001.

תקליט לנשים

הזמרת נועה בן-אלכסנדר הפיקה תקליט מיוחד לנשים בלבד - **אלול** שמו. בתקליט עשרה שירים, מקצתם מן המקורות ומקצתם מקוריים. טל' 3366152-052.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
5:33	6:08	6:06	5:34
6:32	7:09	6:59	6:30

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

הקרב על התודעה

אויבי ישראל עוסקים בטיפוח תודעת השקר והכחשת הזיקה של העם היהודי לארץ-ישראל. אולי נבין כמה חשוב לבסס את התודעה היהודית כבסיס לזכותנו על הארץ הזאת

כדי למחוק את הזיקה היהודית לארץ-ישראל ולהשמיד הוכחות ארכאולוגיות המוכיחות זאת.

זה השקר הגדול שהערבים מנסים להשריש. לצד הכחשת הזיקה היהודית הם מנסים לשכתב את ההיסטוריה ולטעון שהם היו כאן מאז ומעולם. העובדה ההיסטורית היא שהארץ עמדה בשימונה מאז חורבן הבית השני ויציאת העם היהודי לגלות. כל מי שביקרו בארץ בשנים האלה ותיעדו את ביקורם תיארו את השממה ואת האוכלוסייה הדלה שהתגוררה כאן.

הערבים התחילו לנהור לארץ במקביל להתגברות העלייה היהודית. היהודים הפריחו את השממה, ובעקבות זאת התחילו להגר לכאן ערבים מהמדינות השכנות. הם מעולם לא היו עם בעל זהות לאומית מגובשת, וכל הסיפור על 'עם פלסטיני' אינו אלא המצאה מאוחרת, שבאה כדי לשמש איל-ניגוח כנגד היהודים. אלה העובדות האמיתיות.

האמת מתבררת

וכאן טמונה הטרגדיה הגדולה: בעוד אויבי ישראל עוסקים בטיפוח תודעת השקר והניסיון ליצור זיקה היסטורית במקום שזו אינה קיימת, אנחנו ממעטים לעסוק בחיבור הערכי, ומתמקדים בדיונים פרגמטיים על הסדרים. איננו מבינים שבלי תודעה אין מציאות, ובלי שורשים אין עם יכול להיאחז בארצו.

טוב אפוא שבלי להתכוון העלתה ממשלת ישראל אל פני השטח את הוויכוח האמיתי. ראוי שהעם היהודי ישמע את הצהרות 'שותפינו' לשלום, כי אין ליהודים שום זיקה למערת-המכפלה, לקבר רחל ולירושלים. טוב שנקשיב לצעקות של חברי-כנסת (!) ערבים כי הימצאותנו כאן ארעית כנוכחותם של הצלבנים. אולי נתחיל להבין עם מי יש לנו עסק, וכמה חשוב לבסס את התודעה היהודית כבסיס לזכותנו על הארץ הזאת.

יותר משחשוב לשמר ולשפץ את אתרי המורשת היהודית, חשוב שכל ילד יהודי ידע כי זו ארצנו ונחלתנו, וכי שורשינו נטועים כאן עוד מימי האבות והאימהות.

אשר החליטה הממשלה לצרף את מערת-המכפלה וקבר רחל לרשימת אתרי המורשת של העם היהודי היא בוודאי לא צפתה את המהומה שתעורר הרשות הפלסטינית בתגובה. כי באמת אין שום עילה אמיתית לתגובה הזאת. הלא הממשלה לא העלתה על דעתה להכריז כי האתרים האלה יישארו לעולם בריבונות ישראל. דבר כזה הס מלהזכיר. הממשלה רק קבעה כי אלה אתרים חשובים למורשת היהודית, ולכן הם ראויים לשיקום ולשיפוצ. על מה אפוא הצעקה?

הפרשנות הרווחת היא שהתגובה והמהומות הן ניסיון מלאכותי ליצור מהומה על לא-מאומה בניסיון להתסיס את השטח. אויבי ישראל לא יותרו על כל בדל הזדמנות לתקוף אותה ולהסית את העם הערבי נגד היהודים. אין הם זקוקים לעילה ממשית, כשם שבעבר הבעירו אש מלאכותית מפתחת מנהרות הכותל או מעליית חבר-כנסת להר-הבית.

לב העימות

זו פרשנות שטחית למדי, הנובעת מאי-רצון לקרוא לילד בשמו ולהבין את עומק העימות בינינו ובין הערבים. למרבה הצער, רבים בתוכנו הלכו שבי אחר התעמולה הערבית, שלפיה שורש הסכסוך הוא מה שמכונה 'השטחים'. לכן נדמה להם כי אם אך נוותר על יהודה ושומרון - ישגשג כאן שלום אמת.

התעמולה הערבית הצליחה להשכיח את העובדה הפשוטה כי אש"ף הוקם בשנת 1964, שלוש שנים לפני מלחמת ששת-הימים, כאשר כל ה'שטחים' היו בחזקת הערבים. הארגון לא קם כדי 'לשחרר' את ה'שטחים', אלא כשמו המפורש - ארגון לשחרור פלסטין - לסלק את היהודים מארץ-ישראל, מכיוון שלתפיסת הערבים היא אמורה להיות מוסלמית.

וכאן טמון לב העימות. הערבים מטפחים תודעה שהארץ הזאת שייכת להם ושההיסטוריה שלה גם היא ערבית-מוסלמית. אנחנו, לתפיסתם, כובשים זרים, שאין להם שורשים בארץ. הם עושים כל מה שלא-ידם

מטבע שיוצר מציאות חדשה

באש, היוצרת מציאות חדשה.

גם נתינה כפוייה

תמיהתו של משה רבנו באה בגלל העובדה שתרומת מחצית השקל נכפתה על כל ישראל, וכל אחד ואחד היה חייב לתת אותה, עד שמי שאינו נותן מרצונו, לוקחים ממנו על כורחו רכוש השווה לתרומה זו. משה רבנו תמה איך ייתכן שתרומה כפוייה זו תהיה 'כופר נפש' ותיצור מציאות חדשה.

התשובה רמוזה בכך שמעשהו של הקב"ה שהראה למשה מטבע של אש "מתחת כיסא כבודו". הוא הראה לו שאותה נתינה נלקחת "מתחת כיסא כבודו", ממדרגת ה'אש' שבנשמה, עצם הנשמה, כפי שהיא מושרשת תחת כיסא כבודו, שמשם נגזרו כל הנשמות. לכן גם אם הנתינה בפועל היא כפוייה ושלא ברצונו של היהודי, הרי האמת היא שהיא קשורה עם ה'אש' שבנשמה, והיא מושכת קדושה עליונה על הנפש עד שהיא נהפכת למציאות חדשה.

(לקוטי שיחות כרך טז, עמ' 387)

שני סוגי הכפרה הזאת מקבילים לשתי דרכי טהרה: טבילה במים והעברה באש. הגמרא אומרת שעיקר הטבילה באש, אלא שהעולם אינו יכול לשאת זאת, ולכן נקבעה עוד דרך טהרה – טבילה במים. הטבילה במים מעבירה את הטומאה, אך יש דברים שטבילה במים אינה מועילה להם. לעומת זה, האש מחדשת את מציאות הדבר. כלי שמוכנס מחדש לכבשן – הוא בבחינת כלי חדש.

כופר נפש

זה ההבדל בין הקרבנות ובין תרומת מחצית השקל. הקרבנות מכפרים על חטאים מסויימים, אך אינם יכולים לכפר על חטאים שעונשם כרת או מיתת בית-דין. ואילו מחצית השקל מכפרת אף על החטא החמור ביותר – חטא העגל. כי עניינה של מחצית השקל הוא 'כופר נפש' – פדיון הנפש וכאילו יצירת נפש חדשה.

דבר זה מרומז במה שהקב"ה הראה למשה 'מטבע של אש'. בכך גילה הקב"ה שהכפרה של מחצית השקל היא בבחינת העברה

מדרש מספר, שכאשר הקב"ה ציווה את משה רבנו שעל כל אחד ואחד מבני ישראל לתת מחצית השקל כדי לכפר על חטא העגל, נבהל משה ונרתע לאחוריו. הוציא הקב"ה מתחת כיסא כבודו "כמין מטבע של אש" והראהו למשה ואמר לו: "זה ייתנו, כזה ייתנו".

מה גרם לתמיהתו ולרתיעתו של משה רבנו? הלא המדרש מספר שגם עניין הקרבנות התמיה את משה, והוא שאל איך ייתכן שקרבן אחד יוכל לכפר על החטאים, ועל כך השיבו הקב"ה "איני מבקש לפי כוחי אלא לפי כוחם". מה הפלא אפוא שגם מחצית השקל תוכל להיות "כופר נפש"? וגם מה פשר התשובה ב'מטבע של אש'?

טבילה באש

יש שני סוגים של כפרה: כפרה על חטאים שהיא במשמעות של ניקיון והסרת החטא. כפרת הנפש הזאת משמעותה ניקוי הנפש והסרת הלכלוך שדבק בה. אך יש 'כופר נפש' שאינו הסרת החטא אלא פדיון הנפש. כלומר, הנפש נפדית וכאילו נעשית מציאות חדשה.

מן המעיין מחצית השקל | מאת הרב אליעזר ברוד

מטבע של אש

"זה יתנו" (שמות ל"ג). שלושה דברים שמע משה מן הקב"ה והרתיע לאחוריו... כיוון שאמר לו "ונתנו איש כופר נפשו", אמר משה: מי יוכל ליתן כופר נפשו?! נטל הקב"ה כמין מטבע של אש מתחת כיסא הכבוד והראה לו למשה, "זה יתנו" – כזה ייתנו.

(במדבר רבה)

חיות והתלהבות

משה תמה איך אפשר לכפר בכסף על חטאי הנפש. על כך הראה לו הקב"ה מטבע של אש. ללמדנו שנתנית מטבע בלבד אינה יכולה לשמש כופר נפש, אך כשנותנים מטבע של אש, בחיות ובהתלהבות, הבאות מעצם הנפש, אזי המטבע מסוגל לכפר על הנפש.

(הרבי מליובאוויטש)

זמאמץ נגד היצר

כאשר אדם רוצה לתת צדקה, מתלקחת בכל מטבע אש של יצר הרע, המנסה בכל מיני תירוצים למנוע מהיהודי לתת צדקה. לכן מצוות הצדקה מחייבת את האדם למאמץ נפשי רב, כדי לגבור על האש הזאת. משום כך מצוות הצדקה גדולה כל-כך והיא נחשבת כופר נפש.

(רבי משה מקוברין)

אש ומזון

האש היא אחד הדברים החשובים והחיוניים ביותר, שאין העולם יכול בלעדיו, אבל האש גם עלולה להחריב את העולם. כזה הוא המזון – הוא דבר חשוב אם נוהגים בו כראוי, אך הוא עלול להיות מסוכן ביותר אם הוא נופל לידיים לא-טובות.

(רבי נחמן מברסלב)

זיכרון הנפש

'מטבע של אש' רומז לנפש הבהמית, שעיקרה אש ורתיחה. כשהתורה אומרת "זה יתנו" היא מורה שחייבים לזכור ולתקן את הנפש הזאת. זהו עניין מחצית השקל שכל אחד ואחד צריך לתת לה'.

(ספר המאמרים תרפ"ה)

מי משלים

יהודי כשהוא לעצמו הוא בבחינת 'מחצית' – חצי דבר בלבד. ומי משלימו להיות דבר שלם? – הקב"ה ועוד יהודי. כשאדם עוזר לזולת, שניהם נעשים יחד דבר שלם, ובכך הוא זוכה לברכת ה', ועל-ידי-כך הוא נעשה דבר שלם.

(שיחות קודש)

אמרת השבוע

מינוי מרחוק

כשנפטר הרב שמואל מוהליבר, רבה של ביאליסטוק, הציעו לראשי הקהילה למנות תחתיו את הרב מאיר-שמחה מדווינסקי, שהיה יליד ביאליסטוק. בני הקהילה טענו שהם מעדיפים למנות רב מעיר אחרת ולא את בן-עירם.

כשהגיעו הדברים לאחזני הרב מאיר-שמחה, הגיב בחיוך: בפרשת העגל מסופר שכאשר בני-ישראל ראו שמשה רבנו מתעכב לרדת מן ההר, החליטו לעשות עגל. ולכאורה תמוה הדבר, אם ביקשו מנהיג במקום משה, הלא היו יכולים למנות את אהרון אחיו?!

אלא - סיים הרב מאיר-שמחה - עושי העגל סברו כי מוטב להם למנות עליהם מנהיג עגל, ובלבד שיהיה זר ולא-ידוע, מלמנות את אהרון, הידוע ומוכר לכולם...

מבט למרחוק

הפריץ השתולל מזעם. "בפעם הבאה שתעזו להראות את עצמך לפני בלי הכסף, אלקה אותך מלקות קשות ותבלה את שארית חיך בבור הכלא", איים.

שנים רבות חקר משה את הפונדק מאת הפריץ. הפרנסה לא הייתה בשפע, אך הוא הקפיד תמיד לשלם במועד את דמי החכירה. השנה האחרונה הייתה קשה במיוחד והכנסות הפונדק היו דלות, עד שלא היה באפשרותו לשלם אפילו קצת מדמי החכירה.

משה התייצב לפני הפריץ וביקש ממנו לדחות את מועד הפירעון, אולם הפריץ סירב לשמוע את דבריו. הוא דרש את כספו מיד והוסיף בועם: "לא אסכים לשמוע שום תירוצים. ראה הוזהרת!".

משה היה אובד עצות. בבואו לביתו שיתף את אשתו ואת קרובי משפחתו במצוקתו. הללו יעצו לו לנסוע אל אחד מצדיקי הסביבה, שיוורו כיצד לנהוג. עלה משה על העגלה ויצא בדרכו אל רבי נתלי מרופשיץ.

בבואו שמע הצדיק את דבריו, הרהר זמן-מה ואחר-כך אמר: "אולי מוטב שבאמת תימנע מלפגוש את אדונך. מדוע תמסור את גורך להלקאה. זאת עצתי אפוא, כי תימנע מלהיפגש עמו, וה' יהיה בעוזך".

חזר משה לביתו, אך בעיניו אשתו וקרוביו לא נראתה העצה. "כשיבין הפריץ שאתה משתמט מלבוא אליו, ישלח אלינו את שליחיו. הללו יזרקו אותנו ככלבים מהפונדק", טענו.

נבון הכפרי. הוא לא רצה לעשות דבר הסותר את עצתו של הצדיק. קרוביו ציינו כי באזור מתגורר עוד צדיק, הידוע כעושה נפלאות, רבי מנחם-מענדל מרימנוב. "אולי בפיו תהיה עצה אחרת", אמרו לו. קיבל משה את דבריהם ונסע לרימנוב.

כאשר שמע הצדיק מרימנוב את סיפורו, הגיב: "מה הבהלה בגלל כמה הלקאות של הפריץ? הלא מוטב לך ללכת אליו ולנסות לדבר על ליבו, ואף אם יצוה להלקותך ארבע או חמש מלקות, לא תחלה ולא תמות מכך. שוב לביתך ולך אל הפריץ, ובעזרת השם יועיל לך הדבר לצאת ממצוקתך".

חזר האיש לביתו וליבו מלא תהיות: הלא הצדיק מרופשיץ ניסה למנוע אותו מלפגוש את הפריץ, בגלל החשש לשלמו, ומדוע המעיט הצדיק מרימנוב

מערך הכאותיו של הפריץ? משה התלבט ולא ידע להחליט איזו עצה טובה יותר. בליבו נטה לקבל את עצת הצדיק מרופשיץ ולהשתמט מלהתייצב מול הפריץ.

אולם כשסיפר לקרוביו את דברי הצדיק מרימנוב, החלו הללו לדחוק בו לקיים

זאת. הלחץ עשה את שלו וכעבור כמה ימים יצא משה מביתו לדרכו אל הפריץ.

אך נכנס בשערי החצר החליט הפריץ ללמדו לקח. משה עמד שפוף, כולו רועד מפחד, והחל להתנצל, אולם

הפריץ הסה אותו בגסות. פתאום תפסו אותו שני משרתים גברתנים, השכיבוהו

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוך

תיקון חטא העגל

שתבוא הגאולה יתוקן אחד העוונות החמורים ביותר בדברי ימי ישראל – חטא העגל. זה חטא חמור כל-כך, שהקב"ה הודיע כי בכל עת שיעניש את עם-ישראל על חטאיו, יישא העם את עונשו גם על חטא זה: "וביום פקדי, ופקדתי עליהם חטאתם". אך נאמר בכתבי האריז"ל (ספר הליקוטים ולקוטי תורה לאריז"ל פרשת תישא) שבזמן הגאולה ייפך יום עשיית העגל לחג, ואז יתיקמו דברי אהרון "חג לה' מחר" – "ונמצא כי חג לה' מחר בעצם, ומחר זה לאחר זמן".

חטא העגל נבע מטעות חמורה בתפיסת האחדות האלוקית. המפרשים מסבירים שהכוונה המקורית של בני-ישראל נועדה לסייע להם לעבוד את ה'.

תחליף למשה

בני-ישראל לא ביקשו חלילה תחליף לקב"ה; הם חיפשו תחליף למשה רבנו. כך הם גם אומרים בפירושו: "כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ-מצרים, לא ידענו מה היה לו". הם חיפשו גורם מקשר בינם לבין ה', כפי שהיה משה רבנו – "אנוכי עומד בין ה' וביניכם".

מחשבה זו היה לה על מה להתבסס. בני-ישראל ראו שהקב"ה הוציאם מארץ-מצרים דווקא באמצעות משה. הם ראו שבחר לתת את התורה על-ידו, ומשה הוא שהעבירה להם. הם נוכחו שהקב"ה התלבש במשה, עד שכל מציאותו התאחדה עם הקדושה האלוקית ולא הייתה לו מציאות עצמית משלו. לכן התורה מכנה את משה 'איש האלוקים', שכן השכינה דיברה מתוך גרונו.

התאחדות זו של הקדושה האלוקית עם אדם, נשמה בגוף, מאפשרת קשר עמוק ופנימי יותר בין העם ובין הקב"ה. בלי התלבשות זו אפשר רק להאמין בה' ותו לא, אבל כאשר השכינה מדברת דרך גרונו של משה, היא נקלטת גם בשכל, ברגש ובאישיות הכוללת של האדם. כדי שמהותו הכוללת של האדם תתקשר עם הקב"ה, הבורא מתגלה על-ידי בן-אדם, שאותו יכולים לראות ולשמוע. כך נוצרת קרבה פנימית ומקיפה בין האדם לבורא. זה היה תפקידו של משה.

אין עושים לבד

כשבני-ישראל ראו ש"בושש משה לרדת מן ההר", רצו ליצור בעצמם מציאות חדשה שתהיה מאוחדת לחלוטין עם הקב"ה, מציאות שבאמצעותה תחדור הקדושה האלוקית לכל חלקי העולם. בעת מעמד הר-סיני ראו, כדברי חז"ל, את הקב"ה יורד עם מרכבתו העליונה (כמתואר בספר יחזקאל), וראו את 'פני שור' שבמרכבה – החליטו אפוא ליצור דבר דומה שיתאחד לחלוטין עם שורשו האלוקי. כך "יצא העגל הזה", בדוגמת 'פני שור' שבמרכבה העליונה.

טעותם הגדולה הייתה, שהם סברו כי ביכולתם ליצור בעצמם את הדבר שהקדושה האלוקית מתמזגת עמו. כאשר הקב"ה בוחר לשכון במשה רבנו – זו תכלית הקדושה וחיזוק האמונה הטהורה. כשהקב"ה מצווה לעשות שני כרובים של זהב ולהעמידם על ארון-העדות בקודש-הקדושים – זה שיא הקדושה; ומבין הכרובים אכן נשמע ונתגלה דבר-ה' – "ודיברתי איתך מעל הכפורת מבין שני הכרובים". אך כאשר אדם מחליט על דעת-עצמו לעשות דברים שבהם תשכון, כביכול, הקדושה – מזה עלולה להיווצר עבודה זרה בכל חומרתה. כשאדם מחליט ליצור 'מקשרים' בינו ובין הקב"ה, עלול להיווצר מזה מצב של 'שתי רשויות' ועבודה זרה ממש.

על-ידי התשובה השלמה על חטא העגל יבטא העגל עצמו את האחדות האלוקית המוחלטת, כמאמר חז"ל שעל-ידי תשובה שלמה 'זוונות נעשים לו זכויות'. בזמן הגאולה יתגלה שהאחדות האלוקית מקיפה גם את הרע ואפילו את הדברים הנחותים ביותר, שגם הם משרתים בסופו של דבר את הכוונה העליונה (ראה לקוטי שיחות כך כד עמ' 10; כך טז עמ' 414).

על ספסל ארוך, וקשרו את ידיו ורגליו. צחקו הפרוע של הפריץ הדחך בחלל, ובקול גס ציווה להלקות את היהודי חמש מלקות הגונות. המשרת הממונה על ביצוע גזר הדין עשה את עבודתו ביסודיות, ובכל צליפה מנה בקול: אחת, שתיים, וכך הלאה. כשסיים את ההצלפות התיר את משה מכבליו ושחררו. משה, חבול, כואב וזב-דם, התפתל מעוצמת הכאבים. בקושי שירך את רגליו לפינת החצר. שם ישב והמתין, גונח ובוכה, עד שישבו אליו כוחותיו.

קול בכיו של היהודי עורר משהו בליבו של הפריץ. ליבו נהפך בקרבו. פתאום חש את אומללותו של האיש. מצפונו ייסר אותו על המעשה האכזרי שעשה, להתעלל באדם מסכן בגלל עיכוב בתשלום, בעוד הוא, הפריץ, חי חיי הגאות ומותרות, וכסף יש לו לרוב.

"שמע-נא, משה, ידידי", נשמע פתאום קולו של הפריץ. משה הרים את עיניו כלא-מאמין. וכי זה הפריץ בכבודו ובעצמו, המדבר אליו כעת בקול רך ורחמני? הפריץ נראה מיוסר, ובדבריו נשמע היטב כי הוא מתחרט באמת ובתמים:

"אמחוק עוד היום את כל החוב שאתה חייב לי, ומהיום נתחיל חשבון חדש. כמו-כן, כדי לפצותך על חמש המלקות שלקית, אורה לממונה להוסיף לך עוד חמישה משלוחים של עצים חינם אינ-כסף, מדי שנה בשנה. ועוד אצווה למסור לרשותך את המגרש הסמוך לביתך, לכל מטרה שתחפוץ בה".

הפריץ סיים את דבריו ועזר למשה לקום ולעמוד על רגליו. הוא נפרד ממנו בידידות, ומשה הודה לו בהתרגשות על מחוותיו הנאות.

ליבו של משה היה טוב עליו, ולמרות היותו תבול ופצוץ, החליט לשים את פניו אל בית-מדרשו של הצדיק מרימנוב. הוא רצה להביע את תודתו לצדיק, אשר בזכות עצתו זכה למחווה כאלה. הוא שמח כי פעל על-פי עצתו. לו היה שומע לדברי הצדיק מרופשיץ היה מוסיף לחיות בפחד עוד זמן רב, ומי יודע מה היה סופו.

כאשר דרכו רגליו על מפתן חדרו של הצדיק מרימנוב, קרא הצדיק לעברו: "וכי עולה על דעתך שהרבי מרופשיץ לא ידע מה יהיה גורלך בבואך לפריץ? הוא ידע גם ידע, אלא שברחמנותו הרבה רצה למנוע ממך לקבל את המלקות. אבל אני, כאשר ראיתי את הרווח הגדול שאתה עתיד לזכות בו, החלטתי כי מוטב שתקבל את המלקות ובלבד שתיפטר מצרותיך ותצא מן המצר אל המרחב".

פתגם חסידי "אינך רוצה לתת צדקה לעני – אל תיתן, אבל אל תגזול מהעני את דלותו ותטען שאינו ראוי לצדקה. על כך נאמר: 'אל תגזול דל, כי דל הוא'" (רבי מסטריקוב)

התמודדות עם השכול בפסיכודרמה

הטיפול הזה משלב בין משחק לדיבור ונותן סיכוי טוב יותר לטיפול, מסביר וקסמן.

פרידה מצמררת

באמצעות המשחק הצליח יהודה לחולל בנפשו את מהלך הפרידה מבנו. התיאור מצמרר: "מנחה הקבוצה ביקש ממני לבחור מתוך קבוצת האנשים שהשתתפה במשחק את 'נחשון'. האיש שבחרתי נתבקש לשכב על הרצפה. המנחה כיסה אותו בסדין לבן ואמר: 'הנה בנך מת, מונח לפנינו'. הוא ביקש מ'נחשון' לקום ואז אמר: 'עכשיו הוא חי. בוא תיפרד ממנו'. פרצתי בבכי חסר-מעצורים. נפרדתי ממנו, ואז המנחה ביקש ממנו לשכב שנית ושוב כיסה אותו. זו הייתה הנקודה שבה התחלתי למעשה לעבד את האבל על מות בני".

כשראה את מידת הצלחתו של הטיפול בפסיכודרמה, החליט ללמוד את המקצוע. "למדת שלוש שנים וקיבלתי תעודה המסמיכה אותי במקצוע הזה", הוא מספר. בעזרת שיטות הפעולה האלה עבד עם תלמידי 'מרכז הרב', ששמונה מחבריהם נרצחו בספריית הישיבה. חודשים רבים עבד איתם על ההצגה שהעלו בשבוע שעבר.

להעריך את היותנו כאן

ההצגה מתארת את קשיי החיים בעיירה יהודית לפני מאה שנה. באחד הקטעים המרכזיים נראים שני חברים צעירים שסיימו תיכון והם בדרסם לאוניברסיטה. האחד יהודי ושמו שניאורסון, והשני

קראת פורים הועלתה בירושלים הצגה הקרויה 'קשה להיות יהודי'. במאי ההצגה היה יהודה וקסמן (62) מירושלים, אביו של החייל נחשון וקסמן הי"ד, שנחטף לפני חמש-עשרה שנה בידי מחבלים ונהרג במהלך פעולת החילוץ של צה"ל. המציגים היו תלמידי ישיבת 'מרכז הרב' לצעירים, ששמונה מתלמידיה נרצחו לפני שנתיים בפיגוע טרור בישיבה.

ההצגה הזאת הייתה חלק מפעילות טיפולית של וקסמן, המשמש כיום גם פסיכודרמטיסט, עם התלמידים ב'מרכז הרב', במאמץ לסייע להם להתאושש מההלם שגרם הפיגוע. "פנתה אליי עובדת סוציאלית וביקשה ממני לתת כתף לתלמידים", מספר וקסמן. "באמצעות ההצגה התחילו התלמידים להתגבר על קשיים ופחדים".

משחק התמודדות

יהודה נולד ברומניה ובהיותו ילד עלה לארץ-ישראל. מקום לימודיו הראשון היה בבית-הספר למלאכה בכפר-חב"ד. בהמשך למד פיזיקה ומתמטיקה באוניברסיטת בר-אילן. חייו התנהלו בשגרה בריאה, עד האירוע הנורא שבו נחטף ונרצח בנו נחשון.

נוסף על עצם הטרגדיה הקשה, הרגיש יהודה כאב עמוק על שלא הצליח להיפרד מבנו. 'נשלחתי למטפל והוא ניסה לסייע לי בהתמודדות. אחרי כמה מפגשים, שלא הובילו להתקדמות ממשית, הוא הציע שיטת טיפול חדשה, פסיכודרמה.

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

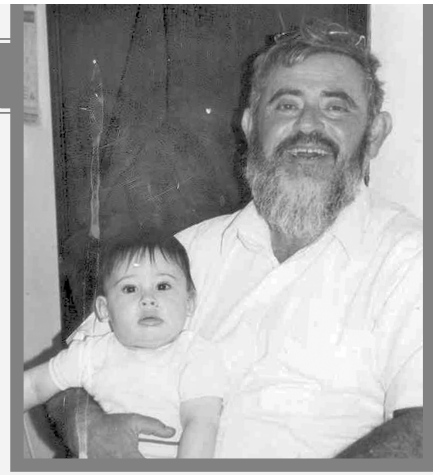
מצות-יד

שאלה: למה מהדרים לאכול דווקא מצות-יד בליל הסדר, ויש שאוכלים אותן בכל ימות הפסח?

תשובה: לפני כמאה וחמישים שנה נפתח פולמוס חריף בעניין מצות-מכונה בין גדולי ישראל. במשך הדורות עברו המכונות גלגולים ושינויים מרובים, לטוב ולמוטב. עם התפתחות המכונות החשמליות נמשך הוויכוח גם בדורות האחרונים ועד ימינו.

יש מהפוסקים האחרונים שאסרו מצות-מכונה לגמרי מחשש חמץ, מכיוון שלדעתם קשה לנקות את המכונה היטב משיירי החמץ הנדבקים בחריציה, או משום שחלקי המכונה מתחממים, והדבר גורם לדעתם חימוץ מהיר יותר מכרגיל.

המתירים סברו שאפשר לנקות היטב את כל החלקים, ואינם חוששים לחימום, כי הבצק עצמו אינו מתחמם הרבה, ומיד בהגיעו לשולחן המתכת הוא מתקרר,

וקסמן עם נכדו אורינחשון. מטפל בפסיכודרמה

נוצרי ושמו איזואנו. השניים מתווכחים אם באמת הממשל מתנכל ליהודים, והם מחליטים להחליף ביניהם את זהותם. כך כל אחד ואחד מהם מגלה את האמת, בדרכים משעשעות.

"המסר מההצגה הזאת", מסכם יהודה, "הוא שעלינו להעריך את היותנו בארץ-ישראל. בהצגה ברור כמה קשה להיות יהודי בארצות הגולה ועד כמה הגויים מתנכלים ליהודים. עלינו להודות לה' שאנחנו יכולים ללמוד תורה במנוחה ולקיים מצוות ללא הפריעה, ובעיקר לעבוד את השם באהבה ובשמחה".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

מקורות: סקירה בספר 'החשמל בהלכה' (ירושלים תשל"ח) ח"א פ"ט. וראה: 'שערי המצוינים בהלכה' לקצור ש"ע ק"ב. 'מצות מצוה' פ"ז. 'אוצר מנהיג' חב"ד" ניסן סיוון, עמ' ט. ו'ע' ש"ת יהודה דעת ח"א ס"ו י"ד.

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020